

OTHELLO

Tehtävien suunnittelu: Lukioteatterin työryhmä

Teksti: Auri Itämäki

Othello on William Shakespearen kirjoittama traaginen näytelmä Venetsian sotavoimien komentajasta, joka on omassa yhteisössään ulkopuolinen ja syrjitty hahmo. Hänen asemaansa kadehditaan ja häntä vastaan käydään salajuoniin, joiden tarkoitus on pudottaa hänet korkeasta asemastaan. Mukaan mahtuu vahvoja kateuden, mustasukkaisuuden ja kohtalokkaiden väärinymmärrysten teemoja, jotka tekevät Othellosta ikiaikaisen ja sydäntä särkevän klassikon.

Näytelmän luomistyöhön on osallistunut Seinäjoen lukion lukioteatteri ohjaaja Auri Itämän johdolla, Seinäjoen musiikkiopiston teatterisävellyksen opiskelijat Laura Yli-Soini opettajanaan. Esitysvaiheessa näytelmää varten sävelletyn musiikin soittamisesta vastaa Seinäjoen kaupunginorkesteri. Kokonaisuudessa yhteistyökumppanina on ollut alusta saakka Seinäjoen kaupungin kulttuuritoimi.

Kuka William Shakespeare?

William Shakespeare (1564–1616) oli englantilainen näytelmäkirjailija ja runoilija, jonka teokset ovat saavuttaneet maailmanlaajuisen maineen ja ovat pysyneet maailmankirjallisuuden klassikoina jo satojen vuosien ajan.

Shakespeare tunnetaan erityisesti näytelmistään, jotka kattavat laajan kirjon eri tyylilajeja: tragedioita, komedioita ja historiallisia kuvauksia. Hänen tarinansa ovat tunnettuja syvällisestä ihmisyyden pohdinnastaan, monimutkaisista hahmoistaan ja kielellisestä nerokkuudestaan. Hänen parhaiten tunnettuja töitään ovat muun muassa "Hamlet", "Kuningas Lear", "Macbeth", "Romeo ja Julia", sekä tietysti "Othello".

Shakespearen näytelmät ovat ajattomia ja niistä löytyy teemoja, jotka liittyvät kaikkien ihmisten elämään. Hänen teoksensa tutkivat rakkautta, kateutta, valtaa, petosta ja kuolemaa, teemoja, jotka ovat yhtä ajankohtaisia tänään kuin ne olivat hänen elinaikanaan.

Shakespearen näytelmiä esitetään yhä ympäri maailmaa, ja ne ovat inspiroineet lukuisia muita taiteen muotoja, kuten elokuvia, musiikkia, pelejä ja kirjoja. Hänen kykynsä kuvata ihmisen sielunmaisemaa ja luoda unohtumattomia tarinoita tekevät hänestä yhden kaikkien aikojen merkittävimmistä kirjailijoista.

Tehtäviä ennen esitystä

1) Tutustumista miljööhön

Tutustukaa opettajan johdolla 1500-luvun Venetsiaan ja sen kulttuuriin. Millaisia ammatteja siellä on? Mikä on venetsialaisille tärkeää? Millaisia perheet ovat? Millaiset suhteet ovat toisiin maihin?

Tämän pohjalta luodaan/maalataan näyttämökuvia erilaisista paikoista kuten tori, palatsi, satama. Oppilaat voivat heittäytyä sopiviksi hahmoiksi näihin paikkoihin. Esimerkiksi satama-ympäristöön voi mennä pitelemään kalaa ja sanoa kuka on ja mitä tekee: "Olen kalastaja ja tässä on minun vonkaleeni."

2) Kuva-analyysi näytelmän hahmosta

Pohtikaa, millainen kuvan hahmo, Jago, saattaa olla. Mitä symboliikkaa kuvasta voidaan löytää?

Mitä kuva kokonaisuutena voisi tarkoittaa?

Entä liina? Ja sen verisyys?,

Piikit, jotka vahingoittavat Jagoa itseään?

3) Keskustelu teatterista

Käykää luokassa keskustelua oppilaiden aikaisemmista teatterikokemuksista:

- Mistä esityksistä olet pitänyt?
- Mikä niissä oli hyvää?
- Oletko kuullut Shakespearesta aikaisemmin? Mitä?
- Mitä haluaisit nähdä teatterissa?
- Jos näyttelisit itse näytelmässä, millaista roolia toivoisit?

4) Tilassa kävelyä

Jokainen oppilas kävelee tilassa ja tekee harjoituksen yksin. Tarkoitus on ilmentää erilaisia mielentiloja ja tunteita siinä, miten liikkuu. Liiku kuin olisit:

Mustasukkainen, kateellinen, rakastunut, itsevarma, ärtynyt, kuin toiset tietäisivät sinusta salaisuuden, kuin sinä tietäisit salaisuuden toisista, innostunut

Tehtäviä esityksen jälkeen

1) Keskustelu

TARINA

- Mitkä osat tarinasta olivat mielestäsi mielenkiintoisimpia?
- Mikä oli näytelmän sanoma tai opetus?
- Jos voisit muuttaa jotain tarinassa, mitä se olisi ja miksi?

HAHMOT

- Mitkä hahmot jäivät sinulle parhaiten mieleen ja miksi?
- Millaisia piirteitä hahmoilla oli? Olivatko ne hyviä vai huonoja?
- Oliko jokin hahmo, johon pystyit erityisen hyvin samaistumaan? Miksi?

MUSIIKKI

- Oliko sinulla näytelmässä jokin suosikkikappale? Mistä pidit siinä?
- Oliko jokin orkesterin soittamista erityisen kiinnostava? Mikä? Miksi?
- Miten musiikilla ilmaistiin hahmojen tunteita tai ajatuksia?

PUVUSTUS/LAVASTUS

- Oliko jokin erityinen puvustuksen tai projisoinnin yksityiskohta, joka jäi mieleesi? Miksi?
- Miten puvustus/projisointi vaikutti näytelmän tunnelmaan?
- Jos saisit suunnitella asut näytelmään, millaisia vaatteita loisit ja miksi?

2) Kirjoitustehtävä

Kirjoittakaa lyhyet tekstit siitä, mitä näytelmän tarinan jälkeen tapahtuu. Mitä hahmot tekevät seuraavaksi? Miksi? Kelle käy vielä hyvin ja kelle huonosti?

3) Jagohippa

Hippaleikki, joka on inspiroitunut näytelmän hahmon Jagon tavasta korruptoida toisia hahmoja. Hippi on Jago. Kun hän saa kiinni koskettamalla, jää kiinniotettu nykimään päätään kuten Jagon uhrit näytelmässä. Kiinniotetun voi pelastaa, jos hänen edessään polvistuu ja antaa kuvitellun lahjan. Lahja annetaan nimeämällä se ja esittämällä sen antamista, esimerkiksi: "Tässä lahjaksi purkki matoja."

4) Piirustustehtävä

Piirrä näytelmästä mieleen jäänyt kohta tai näyttämökuva.

5) Äänimaisemia

Sammuttakaa luokassa valot, sulkekaa silmät, ja luokaa äänimaisemia erilaisista näytelmään liittyvistä ympäristöistä käyttäen omaa ääntä ja tavallisia luokkahuoneen esineitä. Mitä ääniä erilaisissa ympäristöissä kuuluu? Sääilmiöitä kuten tuulta tai sadetta? Meren aaltoja? Eläinten ääntelyä? Venetsialaisten puiden tai kasvien kahinaa? Hiipimistä varjoissa? Sotilaiden juhlimista?